

Smútiť s nádejou

1 Tesalonickým 4,13-14

„Nechcem, bratia, aby ste boli v nevedomosti o tých, ktorí zomreli, aby ste neboli smutní ako tí, čo nemajú nádej. Lebo ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh tých, ktorí v ňom zaspali, privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi.“

Apoštol Pavol dáva veriacim v Tesalonikách jasnú útechu: **nemali by smútiť nad zosnulými kresťanmi „ako tí, ktorí nemajú nádej“** (v. 13). Tesalonickí by nemali smútiť za úmrtiami vo svojej komunite bez nádeje. Pohanská kultúra, hoci sa líšila vo svojich presvedčeniach o posmrtnom živote, nielenže odmietala telesné zmŕtvychvstanie, ale chýbala jej aj nádej na akékoľvek zmysluplné a trvalé stretnutie po smrti priateľa alebo člena rodiny. Ak je tento život všetko, čo človek má, jeho koniec smrťou spôsobuje značný zármutok.

Bolo zvykom pohanov po smrti svojich príbuzných prejavovať nadmerný smútok holením hláv a rezaním tela (3M 19, 27-28) a hlasným zavýjaním a nárekom. Dokonca si najímali ľudí, ktorí sa zaoberali týmto zavýjaním a krikom. S takým prejavom smútenia sa stretneme napríklad aj pri smrti Jairovej dcéry (Mt 9,23). Komentáre k evanjeliám uvádzajú, že smútok u Židov za čias Ježiša zahŕňal výrazné emocionálne prejavy: výkriky, lamentovanie, plač, uvoľnené zhairy (nečesané vlasy), možnosť sedenia na zemi, rozpáranie rúcha.

Ale **tento prejav nadmerného smútku**, ako aj samotný smútok, **je v rozpore s poznaním stavu mŕtvych a s nádejou na ich zmŕtvychvstanie, ktorú evanjelium dáva ľudstvu**. Apoštol Pavel utešuje Tesalonických predpovedaním a dokázaním Kristovho návratu na zem, aby vzkriesil mŕtvych a vzal spravodlivých so sebou do neba. Aj pohania mali akúsi vieru v budúci stav, ale táto vieru, keďže pochádzala len z nejasnej tradície, ktorej pôvod nemohli vystopovať, alebo z ich vlastných želaní, nepodložených žiadnym demonštratívnym zdôvodnením, sa sotva dala nazvať vierou alebo nádejou a mala veľmi malý vplyv na ich správanie a konanie.

Slová ap. Pavla odstraňujú **nevedomosť** a otázky, či obavy o našich zosnulých. Pavol nás uisťuje, že smrť neznamená definitívny koniec; **tí, ktorí zomreli v Kristovi, sú „uchvátení do večného života“** skrze Ježiša Krista. Podmienená logika Pavla („ak veríte... potom“) ukazuje, že **viera v Kristovo zmŕtvychvstanie automaticky prináša nádej na vzkriesenie veriacich**.

Smútok nad zosnulými je prirodzený. Dokonca asi pred rokom, alebo dvomi, sme mali na konferencii žien nášho seniorátu v Herľanoch tému: Smútok ako liek. Potrebujeme smútiť za našimi drahými, ale kresťanský smútok je sprevádzaný nádejou. Nádejou, že smrť nemá posledné slovo v našom živote, pretože naši zosnulí zostávajú s Kristom.

Pri dnešnej Pamiatke zosnulých je dobré uvedomiť si túto pravdu. Nádej, ktorú prináša viera v zmŕtvychvstanie Pána Ježiša Krista, je oporou a silou vo chvíľach, keď sa lúčime s našimi drahými. Ap. Pavel píše: **„... ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh tých, ktorí v ňom zaspali, privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi.“** Ďalšie verš z listu Tessalonickým nám odkrývajú ešte viac: **tí, ktorí zomreli v Kristovi spolu s Ním vstanú aj k večnému životu**. Ap. Pavel doslova používa metaforu, ktorú použil aj Pán Ježiš pri Lazarovi. Hovorí: **„...ktorí v ňom zaspali...“**. Táto metafora naznačuje pokoj a odpočinok, a

zároveň pokračujúcu existenciu a možnosť vzkriesenia. Tento obraz spánku opisuje smrť ako dočasné odlúčenie, ktoré sa skončí večným životom.

Stručne povedané: **kresťania, ktorí zomrú, zostávajú s Kristom a sú zachovaní pre večný život**, čo umožňuje veriacim smútiť nad stratou s nádejou. Pavlov výklad tak prepojuje osobnú nádej na vzkriesenie s univerzálnou pravdou evanjelia: **Veľkonočná udalosť nie je jednorazová historická udalosť, ale začiatok obnovy všetkých, ktorí veria.**

Keď dnes spomíname na tých, ktorí nás predišli, naše srdce je možno plné smútku. Ale Pavol nám pripomína, že náš smútok nie je ako smútok tých, čo nemajú nádej. Lebo my nekráčame k prázdnote, ale k stretnutiu.

A práve dnešná sviatosť Večere Pánovej sa táto nádej stáva hmatateľnou. Keď prijímame chlieb a víno, dotýkame sa tajomstva Kristovej smrti i života. On zomrel — ako naši drahí. Ale vstal — a tým otvoril dvere všetkým, ktorí v Ňom zaspali.

Pri Večeri Pánovej sa stretávame nielen s Kristom, ktorý je živý, ale aj so všetkými, ktorí v Ňom zostali. Nie fyzicky, ale vo viere, ktorá presahuje čas a priestor. V tomto tichom spoločenstve svätých, živých aj zosnulých, sme jedno telo — jedno v Kristovi. Amen.